

ПИТАННЯ ЛЕКСИКОЛОГІЇ, ОНОМАСТИКИ І ФРАЗЕОЛОГІЇ

УДК 811.161.2'373.47/.74'371(1)

РОМАНЮК Людмила Вячеславівна,

кандидат філологічних наук, викладач іноземної мови Донецького національного університету; Вінниця, Україна;

e-mail: lvs1501@ukr.net; моб. +38 097 0296567

СТИЛІСТИЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА ЕКСПРЕСІВНОСТІ ФРАЗЕОЛОГІЗМІВ ІЗ ЗНАЧЕННЯМ ЛОКАТИВНОСТІ

Анотація. Стаття присвячена проблемам дослідження категорії локативності, яка визначена як мовно-культурна константа, один з провідних формантів мовно-культурної картини світу українців. Фразеологія вербалізує насамперед абстракції, чуттєві уявлення, природні явища, світоустрій — це уявлення про час і простір, живе та мертво, добро та зло. Експресивність розглядається як засіб інтенсифікації сили та виразності архісеми «простір», застосовуваної у фразеології сучасної української літературної мови. До таких абстрактних уявлень зараховується і категорія локативності. Особливе місце у дослідженні відведене художньо-стилістичним засобам творення фразеосемантичної групи локативності. Також увага приділена іронії, гумору та жарту, що визначають національну своєрідність мовно-культурного простору буття українців.

Ключові слова: експресивність, стилістика, фразеологізм, фразеосемантична група, локативність.

Аномальність знакової природи та структури фразеологізмів визначає їх стилістичний потенціал як активних елементів картини світу на мовному рівні, оскільки фразеологічні одиниці (ФО) — це результат непрямой вторинної номінації, вторинні вербальні знаки. В. М. Телія зазначає: «...фразеологізми слід розглядати як знаки, що мають свою особливу природу, а це означає — у них слід виявити властивості, що пояснюють їхні ролі та функції в мові, дати відповідь на запитання: якими перевагами наділений фразеологічний знак порівняно з іншими (зокрема і насамперед лексемами), котрі забезпечують їх сприйняття за аномальності знакової структури» [6, с. 55]. Цей аспект буття фразеологізму визначає особливості його стилістичного маркування, що й становить актуальність описуваної у статті наукової проблеми.

Як відомо, концептуальна картина світу реалізується у мові через новий класифікувальний сценарій значення, де у складі вторинного знака (фразеологічної одиниці) співіснують дві структури знання: *категоризувальні* та *ситуативні* (з певними конотаціями): «Ідіоматичні вислови не описують навколишній світ — вони тільки класифікують те, що означають, а номінативність виявляється у внутрішній формі ФО тільки як тема, оформлена через інше означуване (вторинне), властивості якого вибрані через метафоризацію, символічне маркування» [6, с. 175]. Фразеологізм стає одночасно і суб'єктом, і предикатом процесу семіотичної номінації. Ідіоматика в такому аспекті сприймається як результат категоризації навколишнього світу через процеси семантичної категоризації, експлікацію та імплікацію значень слів, а також тлумачення та пізнання конкретно-чуттєвої буттєвості. Наявність ситуативних фразеологізмів спричиняє стилістичну диференціацію ФО, у тому числі й архісеми локативності.

Однією з провідних ознак фразеологізму є експресивність. Семантичної транспозиції зазнають такі об'єкти, які вимагають інтенсифікації виразності, емоційності, експресивності. Часто рівень абстрактності об'єкта означування настільки високий, що вимагає вторинної номінації з метою пояснення, визначення певних конотацій.

Значний внесок у розробку теорії і практики сучасної фразеології зробили такі лінгвісти, як В. Л. Архангельський, О. В. Кунін, В. М. Телія, В. П. Жуков, М. М. Шанський, В. М. Мокієнко, В. В. Виноградов, А. І. Молотков, а також вітчизняні вчені — О. В. Скиба, Ю. Ф. Прадід, М. М. Пазяк, В. В. Жайворонок та ін. Слід зазначити, що лише незначна кількість праць присвячена дослідженню фразеологічного складу української мови у світлі лінгвістичної прагматики (О. В. Виногорова, О. О. Селіванова, В. Д. Ужченко, І. Б. Іванова).

Стилістичні особливості ФО розглядалися у працях В. М. Мокієнка, В. Д. Ужченка, Д. В. Ужченка, В. М. Телія. Дослідники вказували на труднощі систематизації, стилістичні розбіжності тлумачень, оскільки інтегральну стилістику ФО виявити важко саме через значний прагматичний потенціал фрази, його динамічність.

Провідною метою статті є визначення стильової належності експресивності в межах фразеосемантичного поля локативності у фразеології сучасної української мови.

Фразеологія обслуговує переважно сферу абстракцій, почуттів, станів і явищ природи, таких як час і простір, життя і смерть. Для фраземи експресивність — це онтологічна риса, яка визначає її прагматичний потенціал на рівні стилістики. Фразеологізм призначений забезпечувати особливий зв'язок між комунікантами — передавати емоцію, суб'єктивну оцінку фактів дійсності, підсилювати логічний та емоційний зміст висловлення. Фразеологізм є засобом суб'єктивного увиразнення мови [8, с. 23], який етнічно, культурно, соціально маркує текст. Фразеологічний вираз не номінує, однак через образність внутрішньої форми дає оцінку характеристик, визначає ставлення мовця до об'єкта номінації. Оцінна функція ФО, яскрава конотація визначають особливу природу фразеологізму, яка полягає в наданні емоційно-оцінного звучання висловленому, формуванні образності, експресивності, визначенні суб'єктивного компонента текстотворення.

Отже, до чинників фразеологічної вербалізації можна зарахувати художньо-стилістичні засоби, наприклад: гіперболу (*без кінця-краю* [10, с. 376], *відкривати Америку* [10, с. 14], *аж Москву видно*); літоту (*миша не пролізе* [10, с. 489], *один крок* [10, с. 401], *вистити на волосинці* [10, с. 144]); метафору (*пускати з торбою по миру* [10, с. 488], *перевернути догори коренем* [10, с. 390], *кидатись на всі боки* [10, с. 370], *від Альфи до Омеги* [10, с. 14]); іронічне зіставлення, паралелізм (*добре — як мусі в меду* [10, с. 513]); порівняння (*як бобер в салі* [10, с. 67], *як вареник у сметані* [10, с. 67]). Із цією метою використовується антитеза у складі ФО (*ложка дьогтю в бочці меду* [10, с. 482], *і там і сям* [10, с. 877], *там де сядеш, там і злізеш*); культурно марковані вислови-каламбури (*за тридев'ять земель* [10, с. 895]; *тридесяте царство* [10, с. 895]); прозорі та завуальовані евфемізми (*високо тримати прапор* [10, с. 895], *скакати в гречку* [10, с. 793], *ставати на рушник* [10, с. 840]).

В. Д. Ужченко та М. Л. Коломієць зазначають: «Експресивність — це обумовлені образністю, інтенсивністю чи емоційністю виразово-зображувальні властивості фразеологізму; це сама інтенсифікована виразність як інгерентна риса ФО, що підтримує загострену увагу, активізує мислення людини, викликає напругу почуттів у слухача (читача)» [7, с. 24]. Дослідники вважають, що сферою використання фразеології є емоція.

Проблема стилістичного маркування, стильової належності фразеологізмів безпосередньо пов'язана з експресивністю фразеологічної одиниці. Наприклад: *від Альфи до Омеги* (книжн.) [10, с. 14], *від Аза до Іжичі* (книжн.) [10, с. 19], *як баран в аптеці* (зневажл.) [10, с. 23], *як билина в полі* [10, с. 27], *медові та молочні ріки* (нар.-поет.) [10, с. 504].

Не менш важливою характеристикою експресивності ФО є компаративність. Генетична близькість із метафорою визначає потенціальну можливість фразеологізму ставати компаративом. В. Д. Ужченко та Д. В. Ужченко зазначають: «Домінантною ознакою створення експресивності є тісно пов'язана з метафоричністю формально виражена або не виражена компаративність» [7]. Наприклад: *як з дикого лісу вискочив, як на блюдечку* [10, с. 34], *будувати на піску* [10, с. 47].

Естетизм ФО — потенційно закладена можливість надавати естетичну насолоду мовцеві. Фразеологізми приносять естетичну насолоду, пробуджують діяльність уяви й викликають переживання у слухачів. Над цією проблемою працює О. І. Федоров, розглядаючи сибірську діалектну фразеологію. Питання естетичності фразеологізмів досліджувалося також В. В. Жайворонком [1], В. А. Масловою [2], В. М. Телією [6] та ін.

Стильова організація фразеосемантичних мікрополів локативності залежить також від кількості й характеру фразеологізованих кліше з відповідною семантикою. За О. О. Селівановою, кліше — стандартні, відтворювані засоби мовлення, які регулярно повторюються у певних контекстах і слугують ознаками певного стилю або мовленнєвого акту (привітання, вдячності, вибачення, резолюції на документах тощо) [4, с. 209]. Кліше виконують функції економії мовленнєвих зусиль, забезпечують успішне функціонування певних жанрів. Вони можуть перетворюватися на штампи у разі постійного використання їх у нетипових контекстах. Можливості для стилістичного вибору фразеологізмів виникають через існування оцінного значення, яке об'єднує фразеологізми за принципом оцінки. Фразеологія із семантикою локативності має значний потенціал як засіб створення заданого стилістичного ефекту. Джерельна база ФО локативності є багатою (метафоричне переосмислення власних мовних одиниць, запозичені та власні міфологічні мотиви, художня література, крилаті вислови тощо), а стилістичний потенціал фразеологізмів зі значенням просторовості є широким.

Безумовно, фразеологізм належить до текстотворчих стильових засобів із заданим стилістичним ефектом. Однак у фразеосемантичному полі локативності є фразеологізми з обмеженим стильовим потенціалом. Наприклад, у науковому стилі текстотворчими є фразеологізми: *адамове яблуко, мережі Штейнера, точка відліку*; в офіційно-діловому стилі — *країна перебування, з одного боку, з іншого боку, відповідно до, зазначене вище, зазначене нижче*.

У структурі фразеосемантичних мікрополів локативності є фразеологізми, здатні диференціюватися в межах одного стилю за стилістичним значенням. Наприклад, виділяються книжні, поетичні, урочисто-піднесені, високі ФО: *Земля обітована* — «благородний край, де панує достаток; місце заповітної мрії, пристанище; сподівана мета» [10, с. 263]; *бочка Данаїд* [10, с. 220], *геростратові лаври* [10, с. 408], *спочивати на лаврах* [10, с. 408], *розтікатися мислями по дереву* [10, с. 489] — «довго розумувати або розповідати про що-небудь дуже детально, докладно». Усі названі ФО джерельною базою мають релігійні образи, образи античної, європейської та східної міфології.

Книжний фразеологізм *осідлати Пегаса* — «навчитися писати поетичні твори, стати поетом»: *Думається мені: коли такий наш фатум неминучий, то даремне і тікати від нього, а хто не хоче коритись, нехай осідлає... (Лєся Українка)* [10, с. 469]. У словнику такий фразеологізм має позначку «жартівливий», тобто можливим є використання запозичених міфологічних образів для формування оцінки іронії та гумору, що розширює стильове значення подібних фразеологізмів.

Велика кількість фразеологізмів просторового значення належить до усно-розмовної фразеології, наприклад, *зневажливе зіграти в ящик* [10, с. 264] — «померти» (*Був колись такий тип у Сміянах. Та вже давно, як кажуть сучасні дотепники, зіграв в ящик* (О. Бердник)). *Знати, де раки зимують* [10, с. 268] — «маючи неабиякий досвід, вміти добре розбиратися в ситуації, бути хитрим, спритним». *Один одному (прямо) на голову лізуть* — «велика кількість кого-небудь» (*Людство до біса розплодилось, аж страх бере. Один одному прямо на голову лізуть* (Переклад С. Масляка) [10, с. 460]).

Такі ФО мають зневажливо-знижене експресивне забарвлення, відповідне стилістичне використання, створюючи ефект фамільярності, народності, простоти й оцінки, наприклад: *іди (собі) к бісовому батькові (к нечистій матері)* — вживається для вираження почуттів гніву на кого-небудь, незадоволення кимось (*Іди ти к бісовому батькові, — одрубав Чіпка та й пішов сам до хати* (П. Мирний) [10, с. 275]). *Іди собі на всі чотири вітри (на всі чотири боки)* — уживається для вираження злості, обурення, незадоволення, роздратування... (*А йдїть ви собі на всі чотири вітри, бо, їй богу ж, битиму! — крикнув він* (М. Коцюбинський) [10, с. 275]). *Хоч до біса у пекло* — «куди завгодно, у найнебезпечніше місце» [10, с. 487].

Фразеологічна вербалізація локативності відбувається також із використанням іронічних оцінних маркерів. Специфіка іронії як стилістичного прийому вимагає використання неізомантичних структур, де семантика локативності є неосновною, наприклад: *знаходити сокиру під лавкою* — «відкривати для себе те, що для інших (для більшості людей) давно відоме» [10, с. 270]. (*Знайшли? — скептично глянув на дітей бакенщик. — Сокиру під лавкою! Та про цей будинок я вже стільки років знаю!* (Ю. Мокрієв)). *Один від одного недалеко відбігли (відскочили, відбіг)* — «невелика різниця між ким-небудь у чомусь» (*Вони один від одного недалеко відбігли*) [10, с. 461]).

Особливе значення в українській фразеології належить гумору та жарту, що номінується ФО зі значенням просторовості, наприклад: *у бога теля з'їсти* — «провинитися у чомусь; бути гіршим за інших» (*Що ж то я у Бога теля з'їв, чи як, що мені гріх за трудно взяв?* [10, с. 266]). *Один на одному сидять* — «багато когось, чогось; дуже тісно, густо» (*За ложі ми вже нічого не кажемо: там, як ото говорять,...* [10, с. 460]). *Параграф безсловесний* — «службова особа, яка виконує свої обов'язки формально, на шкоду справі, бюрократ» (*Часом хотілося заволати по-армійському: Встать! Крикнути у заклопотану і відгородану піку: Пацюк ти канцелярський, параграф безсловесний, чорнильна душа!* (В. Більшак)). *По марусин поясок* — «до смужки на келихові, чарці, склянці; трохи неповний» (*Випий по марусин поясок*) [10, с. 554]).

Зважаючи на все зазначене вище, слід зробити висновок, що в сучасній українській мові стилістичний потенціал фразеологізмів зі значенням просторовості є багатим та невичерпним, питання про стилістичну приналежність залишається відкритим і перспективним у дослідженні.

Література

1. Жайворонок В. В. Українська етнолінгвістика / В. В. Жайворонок. — К. : Довіра, 2007. — 262 с.
2. Маслова В. А. Культурно-національна специфіка русської фразеології / В. А. Маслова // Культурні слої во фразеологізмах и в дискурсивних практиках : [сб. ст.] / РАН, Ін-т лінгвістики. — М., 2004. — С. 69—73.
3. Мокиєнко В. М. Фразеологія в контексті субкультури : (фразеологія в жаргоні и жаргон во фразеології) / В. М. Мокиєнко, Т. Г. Никитина // Фразеологія в контексті культури : [сб. ст.] / РАН, Ін-т лінгвістики, Проблем. група Общ. Фразеологія ; отв. ред. В. Н. Телія. — М., 1999. — С. 80—85.
4. Селіванова О. Сучасна лінгвістика : термінолог. енцикл. / О. Селіванова. — Полтава : Довкілля ; К., 2006. — 716 с.

5. *Словник фразеологізмів української мови* / уклад. В. М. Білоноженко [та ін.]. — К. : Наук. думка, 2003. — 1098 с. — (Словники України).
6. *Телія В. Н.* Фразеологізми / В. Н. Телія // *Лингвистич. енцикл. слов.* / гл. ред. В. Н. Ярцева. — М. : Сов. енциклопедія, 1990. — С. 560.
7. *Ужченко В. Д.* Фразеологія сучасної української мови : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / В. Д. Ужченко, Д. В. Ужченко. — К. : Знання, 2007. — 494 с.
8. *Українська мова* : енциклопедія / редкол.: В. М. Русанівський, О. О. Тараненко, М. П. Зяблюк [та ін.]. — [2-е вид., випр. і доп.]. — К. : Укр. енцикл. ім. М. П. Бажана, 2004. — 824 с.
9. *Фёдоров А. И.* Развитие русской фразеологии в конце XVIII — начале XIX в. / А. И. Фёдоров. — Новосибирск : Наука, 1973. — 171 с.
10. *Фразеологічний словник української мови.* — К. : Наук. думка, 1993. — 984 с.

References

1. *Zhavoronok V. V.* Ukrajins'ka etnolinhvistyka / V. V. Zhavoronok. — K. : Dovira, 2007. — 262 s.
2. *Maslova V. A.* Kulturno-natsionalnaja spetsifika russkoj frazeologii / V. A. Maslova // *Kulturnyje sloi vo frazeologizmah i v diskursivnyh praktikah* : [sb. st.] / Ros. akad. nauk, In-t jazykoznanija. — M., 2004. — S. 69—73.
3. *Mokienko V. M.* Frazeologija v kontekste subkultury : (frazeologija v zhargone i zhargon vo frazeologii) / V. M. Mokienko, T. G. Nikitina // *Frazeologija v kontekste kultury* : [sb. st.] / Ros. akad. nauk, In t jazykoznanija, Problem. gruppa Obsch. Frazeologija ; otv. red. V. N. Telija. — M., 1999. — S. 80—85.
4. *Selivanova O.* Suchasna linhvistyka : terminoloh. entsykl. / O. Selivanova. — Poltava : Dovkillia ; K., 2006. — 716 s.
5. *Slovnyk frazeolohizmiv ukrajins'koyi movy* / uklad. V. M. Bilonozhenko [ta in.]. — K. : Nauk. dumka, 2003. — 1098 s. — (Slovnyky Ukrainy).
6. *Telija V. N.* Frazeologizmy / V. N. Telija // *Lingvistich. entsykl. slov.* / gl. red. V. N. Jartseva. — M. : Sov. enciklopedija, 1990. — S. 560.
7. *Uzhchenko V. D.* Frazeolohija suchasnoji ukrajins'koyi movy : navch. posib. dlia stud. vysheh. navch. zakl. / V. D. Uzhchenko, D. V. Uzhchenko. — K. : Znannia, 2007. — 494 s.
8. *Ukrajins'ka mova* : entsyklopedija / redkol.: V. M. Rusaniv's'kyj, O. O. Taranenko, M. P. Ziabliuk [ta in.]. — [2-e vyd., vypr. i dop.]. — K. : Ukr. entsykl. im. M. P. Bazhana, 2004. — 824 s.
9. *Fedorov A. I.* Razvitie russkoj frazeologii v kontse XVIII — nachale XIX v. / A. I. Fedorov. — Novosibirsk : Nauka, 1973. — 171 s.
10. *Frazeolohichnyj slovnyk ukrajins'koyi movy.* — K. : Nauk. dumka, 1993. — 984 s.

РОМАНЮК Людмила Вячеславовна,

кандидат филологических наук, преподаватель иностранного языка Донецкого национального университета; Винница, Украина;
e-mail: lvs1501@ukr.net; моб.: +38 097 0296567

СТИЛИСТИЧЕСКАЯ ХАРАКТЕРИСТИКА ЭКСПРЕССИВНОСТИ ФРАЗЕОЛОГИЗМОВ СО ЗНАЧЕНИЕМ ЛОКАТИВНОСТИ

Аннотация. Статья посвящена проблемам исследования категории локативности, которая определена как культурно-языковая константа, один из ведущих формантов культурно-языковой картины мира украинцев. Фразеология вербализирует прежде всего абстракции, чувственные представления, природные явления, мироустройство — это представления о времени и пространстве, живом и мертвом, добре и зле. Экспрессивность рассматривается как средство интенсификации силы и выразительности архисемы «пространство», применяемой в фразеологии современного украинского литературного языка. В таких абстрактных представлений засчитывается и категория локативности. Особое место в исследовании отведено художественно-стилистическим средствам создания фразеосемантической группы локативности. Также внимание уделено иронии, юмору и шутке, определяющим национальное своеобразие рече-культурного пространства национального бытия.

Ключевые слова: экспрессивность, стилистика, фразеологизм, фразеосемантическая группа, локативное значение.

Liudmyla V. ROMANIUK

Candidate of Philology, Teacher of Foreign Language; Vinnytsia, Ukraine;
e-mail: lvs1501@ukr.net; mob. +38 097 0296567

STYLISTIC CHARACTERISTICS OF EXPRESSIVITY OF PHRASEOLOGICAL UNITS WHICH HAVE LOCATIVE MEANING

Summary. The article is devoted to the problems of locative category research, which is defined as lingual and cultural constant, a leading formant of lingual and cultural worldview of Ukrainians. Phraseology verbalizes abstractions, perceptions, natural phenomena, world order. It is an idea about time and space, living and dead, good and evil. Expressivity as a means of intensive strength and expression of archeseme «space» is used in the phraseology of modern Ukrainian. Locative category is included into these abstract

concepts. Artistic and stylistic means of creating phraseosemantic group of locativity occupies a special place in the research. Particular emphasis the author gives to the irony, humor and jokes that define national identity of lingual and cultural space of Ukrainians.

Key words: expressivity, stylistics, phraseological unit, phraseosemantic group, locative meaning.

Статтю отримано 8.11.2014 р.

УДК 811.161.2'373.2:119:303.024:821.161.2'06

СЕМЕНЕНКО Олександра Юрївна,

кандидат філологічних наук, доцент кафедри прикладної лінгвістики Одеського національного університету імені І. І. Мечникова; Одеса, Україна;

e-mail: wunja@bk.ru; тел.: +38(0482)44-52-85; моб: +38 096 1050634; +38 093 0713638

ОНИМИ У РОЛІ ОПЕРАТОРІВ ФУНКЦІЇ НЕОЗНАЧЕНО ВЕЛИКОЇ КІЛЬКОСТІ

(на матеріалі сучасного українського художнього мовлення)

Анотація. У статті аналізуються особливості функціонування в сучасному українському художньому дискурсі (як поетичному, так і прозовому) метафоризованих власних назв і формально деонімізованих апаратів у ролі операторів функції неозначено великої кількості (НВК) на рівні нерозкладних кількісно-іменних сполук N_1N_2 (метафоричних квантитативно-генітивних бінарм); з'ясовується система мовних/мовленнєвих образів різних груп такої лексики, що уможлиблює набуття ними ознак ситуативних, оказіональних квантифікаторів. Означеною проблематикою, тобто вивченням різних ділянок функційно-семантичного поля неозначеної кількості (ФСП НВК), займається ціла низка вчених. У статті зазначено, що на матеріалі української, російської, англійської мов метафоричні квантитативно-номінативні сполуки N_1N_2 із значенням оцінки НВК опрацювали В. М. Вовк, С. О. Швачко, на матеріалі російської та німецької мов — Л. Г. Акуленко, на матеріалі українського художнього мовлення започатковане дослідження різноструктурних засобів вираження поняттєвої категорії НВК О. М. Бонєцькою, К. Г. Городенською, А. П. Загнітком, З. О. Митяй, О. Ю. Семененко та ін.

Ключові слова: функційно-семантичне поле неозначено великої кількості (ФСП НВК), мультипліцитність, оператор функції НВК, генітив-актуалізатор, український художній дискурс.

Однією із категорій людського пізнання є категорія кількості, в межах якої виокремлюють категорії означеної, неозначеної та приблизної (апроксимативної) кількості. Ці різновиди вияву кількості в мові пов'язані зі специфікою когнітивної та практичної діяльності людини, з певними умовами перебігу комунікативних процесів, із прагматичною спрямованістю повідомлення. Вивчення різноманітних засобів експлікації кількісних значень у мові й мовленні викликає останнім часом велике зацікавлення серед лінгвістів, оскільки сприяє усвідомленню шляхів пізнання кількості, дослідженню структури і семантичної наповненості цієї онтологічної категорії.

Статтю написано в руслі функційної граматики, досліджуються власні назви як окрема група операторів функції мультипліцитності у межах функційно-семантичного поля неозначено великої кількості (ФСП НВК). Функційний підхід актуалізує вивчення об'єкта дослідження «від функції до засобів» (від семантики до форми) і «від засобів до функції» (від форми до семантики), що уможлиблює вивчення синонімії різнопланових засобів вираження певного значення.

Різні ділянки ФСП НВК активно розробляють починаючи з II пол. ХХ ст. і дотепер. Генітивні конструкції, стрижневим компонентом яких виступає іменник із метафоричним значенням НВК, ставали об'єктом аналізу в роботах А. В. Бельського, О. І. Лашкевича, І. К. Марковського, В. В. Новицької, Т. П. Перетяцько, О. В. Попової, М. Ю. Тихонової, Л. Д. Чеснокової та ін. На матеріалі української, російської й англійської мов метафоричні квантитативно-номінативні сполуки із значенням оцінки НВК опрацювали В. М. Вовк, С. О. Швачко, лексико-фразеологічні засоби вираження НВК у зіставному й перекладацькому аспектах — Н. Л. Клименко, С. І. Кравцова, А. В. Моренцова. Метафоричні мовні засоби експлікації НВК у німецькій і російській мовах описала Л. Г. Акуленко. На матеріалі українського художнього мовлення різноструктурні засоби вираження поняттєвої категорії НВК висвітлювали О. М. Бонєцька, К. Г. Городенська, І. Р. Домрачева, А. П. Загнітко, З. О. Митяй, О. Ю. Семененко та ін.

Вивчаючи різні ділянки ФСП НВК, дослідники вкрай мало уваги приділяли таким конститuentам цього поля, як власні назви у функції операторів НВК. Можна навіть сказати, що переважна більшість науковців жодним чином не згадувала про такі квантифікатори, а вони